

Осы жарияланым банктер мен олардың депозиттік өнімдерінің жарнамасы болып табылмайды, осыған байланысты банктердің атаулары жарияланбайды.

Бұл мониторинг депозиттердің түрлері және мөлшерлемелері туралы жалпы ақпарат беруге бағытталған. Қазақстанның депозиттерге кепілдік беру қоры (ҚДКБҚ, Қор) алдарыңыздағы деректердің қаншалықты дәл, толыққанды, шынайы және өзекті екендігіне кепілдік бере алмайды. Өйткені олар екінші деңгейдегі банктердің сайттарына жасалған мониторинг негізінде алынған. Сонымен банк салымы шартын жасамай тұрып, таңдау жасалған банк туралы ақпараттарды нақтылап, пысықтап алу қажет. Тағы да еске саламыз, банктегі таңдап алынған салымға ақша салмай тұрып, сол депозиттің табыстылығы ғана емес, банктің өзінің қаржылық ахуалы қандай екендігін ескерген дұрыс болады. Мәлімет үшін: ҚДКБҚ сайтында банктердің рейтингі туралы ақпарат та жарияланған (<https://kdif.kz/kz/finansovaya-gramotnost/rating/>). Бұл банктер – Қазақстанның депозиттерге міндетті кепілдік беру жүйесіне қатысушы қаржы институттары. Ал рейтингтерді халықаралық рейтингтік агенттіктер берген. Жинақ ақша туралы саналы шешім қабылдау үшін ҚДКБҚ шарттың талаптарын, оның ішінде депозитті толықтыру, одан қаражатты мерзімінен бұрын толық және ішінара алу талаптарын мұқият оқуға кеңес береді.

**Жеке тұлғалардың теңгелік депозиттері бойынша 2025 жылғы
қыркүйегінде сыйақы мөлшерлемелері**
(депозиттерге міндетті кепілдік беру жүйесіне қатысушы банктердің
сайттарына мониторинг жүргізу негізінде)

**Банктердің сыйақы мөлшерлемелерінің өзгеру барысына жасалған
шолу**

30.09.2025ж. қарай қалыптасқан деректер

Қазақстанның депозиттерге кепілдік беру қоры (ҚДКБҚ) әрбір банк өзінің депозиттік өнімдері бойынша пайыздық сыйақыларының мөлшерін өзінің ішкі депозиттік саясатына сәйкес белгілейтіндігін хабарлайды. Сонымен қатар банктердің шешіміне Ұлттық Банктің базалық мөлшерлемесі мен нарықтың басқа да қатысушыларының мөлшерлемелерінің өзгеруі, сондай-ақ халықтың депозиттерін тарту мен жүйелік тәуекел¹ үшін төленетін жарна бойынша шығыстар арасындағы теңгерімді сақтау қажеттілігі де әсер етеді.

2025 жылдың қыркүйегінде жекелеген банктер өздерінің депозиттік өнімдері бойынша сыйақы мөлшерлемелерін қайта қарады. Алайда, алдыңғы шолуларда атап өтілгендей, сыйақы мөлшерлемелерінің өсуінің негізгі толқыны Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің 2025 жылғы 7 наурыздағы базалық мөлшерлемені 16,5%–ға дейін көтеру туралы шешіміне жауап ретінде 2025 жылғы наурыз-сәуір айларына келді.

¹ халықтың депозиттерін тартудың агрессивті саясатын шектеу үшін Банктер ҚДКБҚ-ға жүйелік тәуекел үшін жарна төлейді, оның мөлшері банктің орташа мөлшерлемесінің нарықтық мөлшерлемеден асып кету дәрежесіне және тарту көлеміне байланысты болады

2025 жылдың қыркүйекте депозит нарығындағы сыйақы мөлшерлемелерінің өзгеруі:

Өзгерістер	Мерзімсіз салымдар	Мерзімді салымдар	Толықтыру құқығы бар жинақ депозиттер	Толықтыру құқығы жоқ жинақ депозиттер
▲	-	1 банк	2 банк	1 банк
▼	-	-	1 банк	-

Мерзімсіз депозиттер²

Мерзімсіз депозиттер – Қазақстанда ең танымал банк салымдары. Мұндай депозиттерден азайтылмайтын қалдық шегінде кез келген уақытта ақша шешіп алуға және кез келген уақытта оған ақша салуға болады. Олардың пайыздық мөлшерлемесі Ұлттық Банктің базалық мөлшерлемесіне жақын және ақшалай қаражатты күтпеген жағдайлар үшін жинауға арналған.

Банктер сайттарының мониторингіне сәйкес, 2025 жылғы қыркүйекте мерзімсіз депозиттерді қабылдаумен 17 банк айналысады. Бұл ретте, 2025 жылғы тамызбен салыстырғанда олардың ешқайсысы мерзімді емес депозиттер бойынша мөлшерлемені өзгерткен жоқ. Сегменттегі 17 банктің ішінен:

Саны	Жіктеу	Активтер мөлшері бойынша нарық үлесі ³
3	ірі банк	10%-дан жоғары
6	орта банк	3%-дан 10%-ға дейін (қоса алғанда)
8	шағын банк	3% дейін (қоса алғанда)

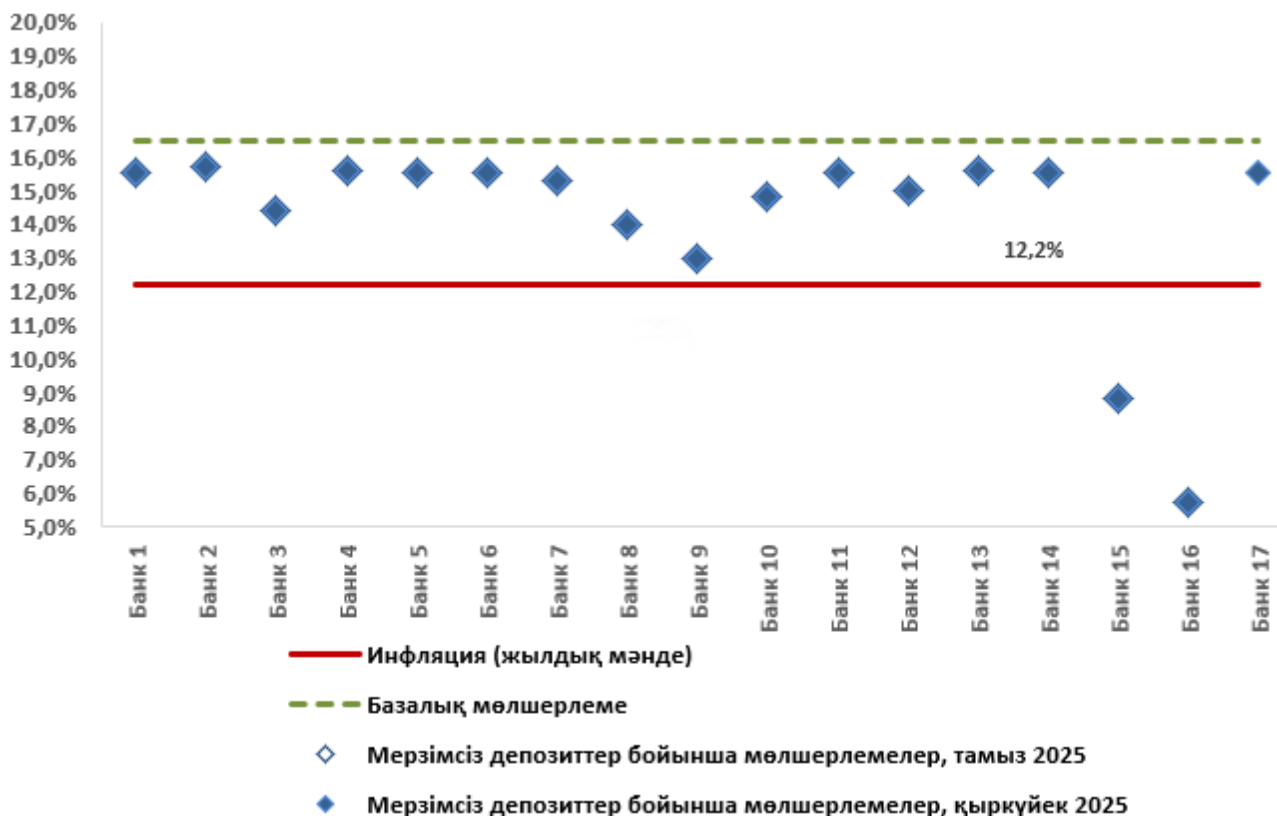
Сегменттегі ең жоғары мөлшерлеме 15,7%, ең төменгі мөлшерлеме⁴ 13,0% құрайды – екі ұсыныс та орташа банктерден келеді. Айта кету керек, банктердің көпшілігінде мерзімсіз депозиттер бойынша сыйақы мөлшерлемелері ҚРҰБ-ның ағымдағы базалық мөлшерлемесіне жақын, бұл банктердің қолданыстағы ақша-кредит шарттарына бейімделуі туралы айтуы мүмкін.

² Мерзімдік талаптарға сәйкес келмейтін депозит - белгіленген мөлшерлеме бойынша депозит, талап еткенге дейінгі депозиттерді қоспағанда оны мерзімінен бұрын алу үшін айыппұл жеке тұлғалардың қайтадан тартылған депозиттері бойынша максималды сыйақы мөлшерлемесінің мөлшерін анықтау және бекіту әдістемесінде (Өдістеме) көзделген ең төменгі айыппұлдан төмен болады немесе мүлдем болмайды

³ 01.08.2025 жылға арналған «Меншікті капитал, міндеттемелер және активтер туралы мәліметтер» ҚРҰБ сайтында орналастырылған есепке сәйкес

⁴ Талдау үшін инфляциядан едәуір төмен мөлшерлемелерді ұсынатын 2 банктің депозиттік мөлшерлемелері пайдаланылмаған

1 графика. Банкердің мерзімсіз депозиттер бойынша ұсынатын мөлшерлемелері (2025ж. қыркүйек)

Мерзімді депозиттер⁵

Мерзімді салымдар – бұл жинақ және мерзімсіз салымдар арасындағы ымыралы нұсқа деуге болады: мұнда мерзімсіз салымға қарағанда едәуір жоғары мөлшерлеме ұсынылады және жинақ салымдармен салыстырғанда қаражатты басқаруда анағұрлым икемді талаптар ұсынады.

Толықтырылған мерзімді депозиттер, банктердің сайттарындағы ақпаратқа сәйкес, 6 банкті тартады:

Саны	Жіктеу	Активтер мөлшері бойынша нарық үлесі
2	ірі банк	10%-дан жоғары
3	орта банк	3%-дан 10%-ға дейін (қоса алғанда)
1	шағын банк	3% дейін (қоса алғанда)

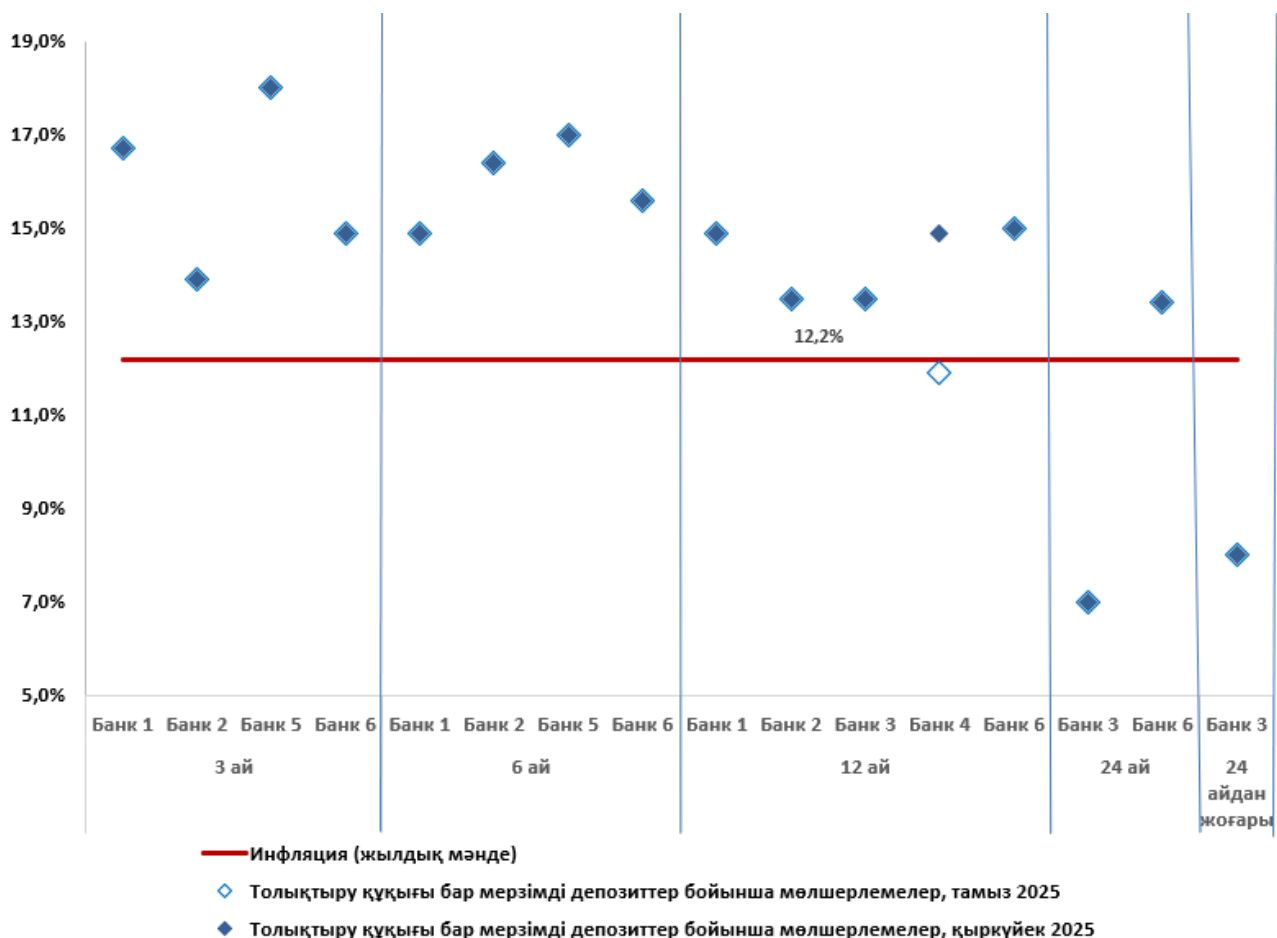
Банк сайттарының мониторингінің нәтижелері бойынша 2025 жылы алғаш рет толықтыру құқығымен мерзімді депозиттер бойынша мөлшерлеменің өзгеруі тіркелді: мәселен, бір орта банк 12 ай мерзіміндегі мөлшерлемені 3,0 п.т. - ға 14,9% - ға дейін арттырды.

⁵ Мерзімділік талабына сәйкес келетін депозит – жеке тұлғалардың жаңадан ашылған депозиттері бойынша максималды сыйақы мөлшерлемелерінің мөлшерін анықтау және белгілеу әдістемесінде қарастырылған, шарттың талаптары бойынша Әдістемеде көзделген ең төменгі айыппұлдан кем емес мөлшерде мерзімінен бұрын алу үшін айыппұл салатын, сыйақы мөлшерлемесі тиянақталған депозит

Сегменттегі ең жоғары сыйақы мөлшерлемесін бір ірі банк ұсынады – 3 ай мерзімде 18%, ең төменгі мөлшерлеме 24 ай мерзімде ұсынылады және 7% құрайды, оны клиенттерге бір орта банк ұсынады. 12 ай мерзімге 5 банктің 6-дан салымын орналастыру ұсынылады, осы мерзімде ең жоғары мөлшерлеме 15% (орташа банктің ұсынысы), ал ең азы – 13,5% (бұл мөлшерлемені 1 орташа және 1 шағын банк ұсынады).

Банк сайттарында толықтыру құқығынсыз мерзімді депозиттерді ұсыну туралы ақпарат жоқ.

2 графика. Толықтыруға болатын мерзімді депозиттер бойынша банктер ұсынатын мөлшерлемелер (2025ж. қыркүйек)

Жинақ депозиттер

Жинақ депозиттер – салған ақшаны мерзімі аяқталғанша алуға болмайтын депозит. Бұл депозитке салған ақшасын мерзімі аяқталғанша алмауды жоспарлаған адамдар үшін өте тиімді салым түрі. Алынған жағдайда шот жабылады, сыйақы толығымен дерлік жойылады. Ал ақша 30 күннен кейін ғана беріледі.

Жинақ депозиттерінің толықтыруға болатын және толықтыруға болмайтын түрлері бар.

Толықтыру құқығы бар жинақ депозиттер

Толықтыру құқығы бар жинақ депозиттерін 10 банк ұсынады:

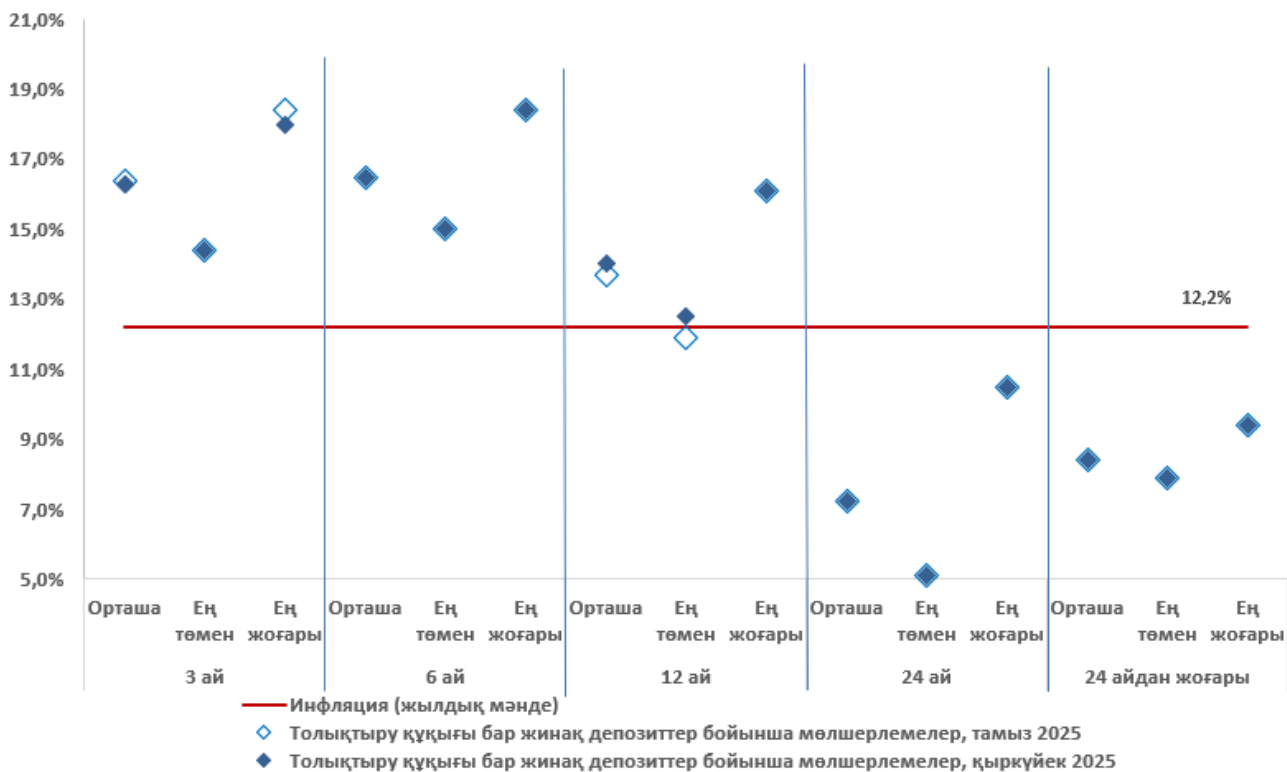
Саны	Жіктеу	Активтер мөлшері бойынша нарық үлесі
-	ірі банк	10%-дан жоғары
6	орта банк	3%-дан 10%-ға дейін (қоса алғанда)
4	шағын банк	3% дейін (қоса алғанда)

Толықтыру құқығымен жинақ депозиттері бойынша 2025 жылғы қыркүйекте мынадай өзгерістер болды:

- ▼ 1 орташа банк 3 ай мерзіміндегі мөлшерлемені 0,5 п.т.-ға 17,9%-ға дейін төмендетті, бірақ бұл ретте 12 ай мерзіміндегі мөлшерлемені 3,0 п.т.-ға 14,9%-ға дейін көтерді;
- ▲ 1 шағын банк сыйақы мөлшерлемесін 6 ай мерзімде 0,1 п.т.-ға 15,6%-ға дейін көтерді.

Салымдардың бұл түрі тартымды кірісті ұсынады, бұл ретте оны толықтыру мүмкіндігінің болуы салымшыға болашақ жинақтар үшін жоғары сыйақы мөлшерлемесін белгілеуге мүмкіндік береді. Мәселен, сегменттегі ең жоғары мөлшерлеме 6 ай мерзімінде 18,4% құрайды, оны 1 орта банк ұсынады. Ең төменгі мөлшерлеме 24 ай мерзімінде 5,1% құрайды, бұл ұсыныс банк активтерінің мөлшері бойынша орташа мөлшерден ұқсас келеді.

3 графика. Толықтыру құқығы бар жинақ депозиттер бойынша мөлшерлемелер (2025ж. қыркүйек)

Толықтыру құқығы жоқ жинақ депозиттер

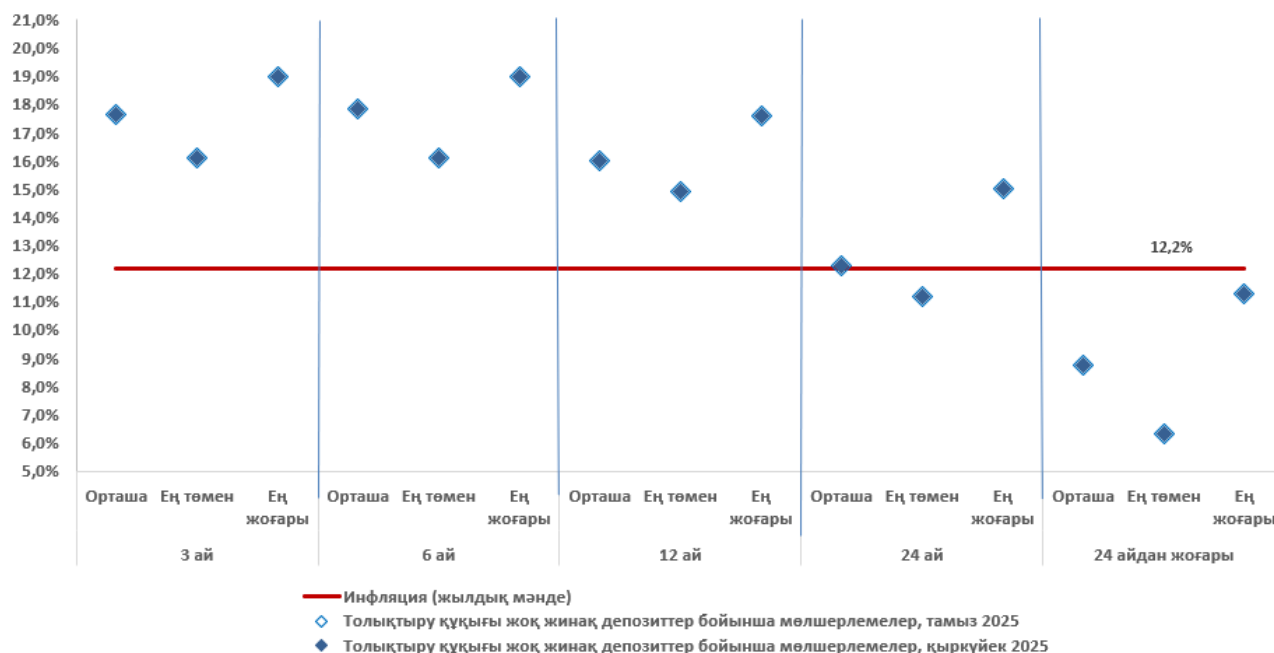
Толықтыру құқығы жоқ жинақ депозиттерін 12 банк ұсынады:

Саны	Жіктеу	Активтер мөлшері бойынша нарық үлесі
2	ірі банк	10%-дан жоғары
5	орта банк	3%-дан 10%-ға дейін (қоса алғанда)
5	шағын банк	3% дейін (қоса алғанда)

2025 жылғы қыркүйекте 1 шағын банк толықтыру құқығы жоқ жинақ депозиттері бойынша сыйақы мөлшерлемесін 6 ай мерзімде 0,1 п.т.-ға 17,3%-ға дейін көтерді.

Толтыру құқығынсыз жинақ салымдары бойынша ең жоғары мөлшерлеме 3 ай мерзімде 19% құрайды—бұл бір орта банктің ұсынысы, бірақ ол тек жаңа салымшыларға қолданылады. Егер сіз осы акциялық ұсынысты ескермесеңіз, онда осы мерзімдегі ең жоғары мөлшерлеме 18% құрайды және сіз осындай мөлшерлеме бойынша депозитті 4 банкте орналастыра аласыз (1 ірі, 1 орташа және 2 шағын). Ең төменгі мөлшерлеме 6,3% құрайды және 24 айдан астам мерзімде ұсынылады, ұсыныс шағын банктен келеді.

4 графика. Толықтыру құқығы жоқ жинақ депозиттер бойынша мөлшерлемелер (2025ж. қыркүйек)

Пайыздық мөлшерлемесі құбылмалы депозиттер

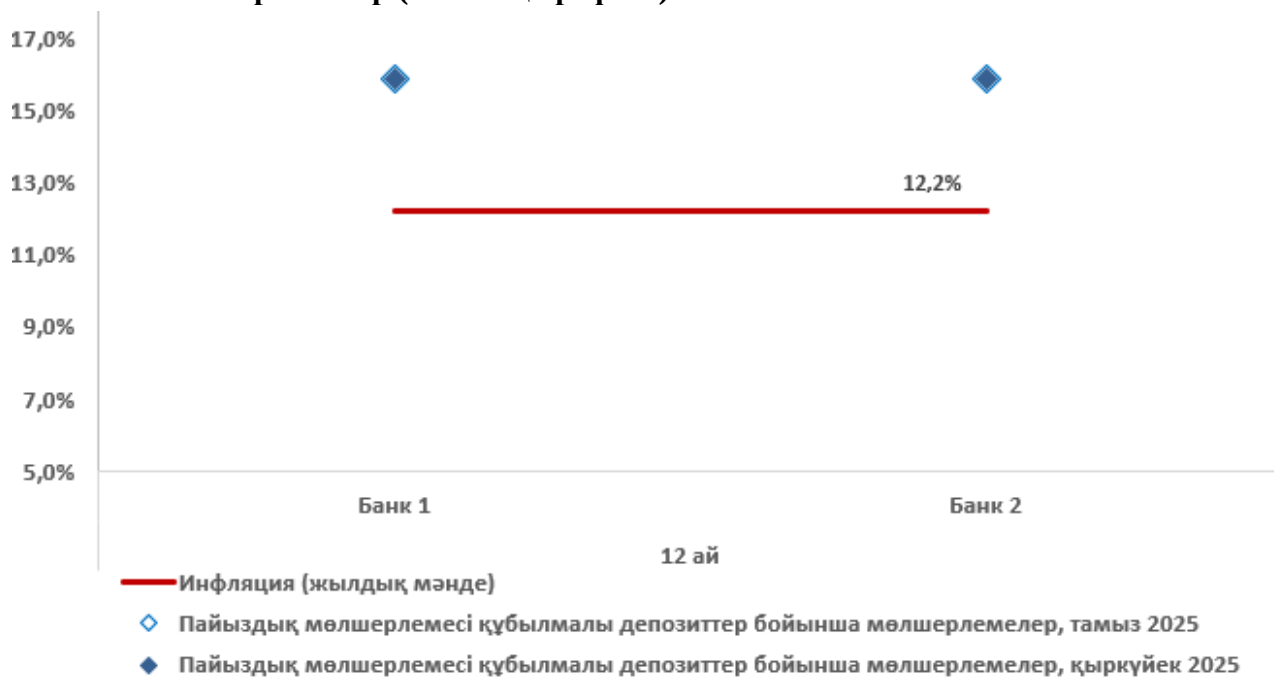
Сыйақы мөлшерлемесі құбылмалы депозиттер – бұл пайыздық мөлшерлемесі тиянақты бекітілмеген және салым шартының мерзімі барысында өзгеруі мүмкін салымдар. Мөлшерлеменің өзгеруі әдетте белгілі бір базалық көрсеткішке, мысалы, Ұлттық Банктің базалық мөлшерлемесіне немесе инфляция деңгейіне байланыстырылады. Пайыздық спредтің шамасын банк клиентпен шарт жасасу барысында бекітеді және салымның мерзімін ұзарту кезінде пайыздық спредтің мөлшерін ұлғайтатын жағдайларды қоспағанда өзгертілмейді.

Пайыздық мөлшерлемесі құбылмалы депозиттерді 2 банк ұсынады, оның ішінде:

Саны	Жіктеу	Активтер мөлшері бойынша нарық үлесі
-	ірі банк	10%-дан жоғары
1	орта банк	3%-дан 10%-ға дейін (қоса алғанда)
1	шағын банк	3% дейін (қоса алғанда)

Екі банкте де сыйақы мөлшерлемесі 15,9%, ал спред -1,75 (базалық мөлшерлемеге теріс спред). Қазіргі уақытта сегмент дамымаған күйінде қалып отыр, өйткені депозиттердің бұл түрі алғаш рет 2024 жылдың соңында пайда болды және осы өнімнің әлеуетін ашу үшін қатысушылар санын көбейту қажет.

5 графика. Банктер ұсынатын, пайыздық мөлшерлемесі құбылмалы депозиттер бойынша мөлшерлемелер (2025ж. қыркүйек)

Тұжырымдар

Тек 2 банк 2025 жылдың қыркүйегінде сыйақы мөлшерлемелерін қайта қарады, бұл депозиттік нарықтағы ставкалардың тұрақтылығын көрсетеді. Дегенмен, бір реттік өсім ай сайын белгіленіп отырады, бұл әр банктің жеке депозиттік саясатын көрсетеді.

Бұл мониторингте біз әрбір сегментте қандай банктер көлемі бойынша ұсынылатынын, әрбір сегментте қандай ең жоғары және ең төменгі сыйақы мөлшерлемелері ұсынылатынын айттық. Сайттардың мониторингі көрсеткендей, банктер көлеміне қарамастан, клиенттердің икемділігінен бастап кірістілік деңгейіне дейінгі әр түрлі қажеттіліктерін қамтитын депозиттік өнімдердің кең спектрін ұсынады. Бұл депозиттік нарықтағы тұрақты бәсекелестік ортаны растайды. Бұл ретте ҚДКБҚ тағы да еске салады, салымды ашу туралы шешім қабылдау барысында оның табыстылығын ғана емес, банктің қаржылық орнықтылығын да ескеру қажет. Бұдан басқа, шартқа қол қояр алдында, депозитті толықтыру мүмкіндіктерін, сондай-ақ одан ақшаны ішінара немесе толықтай алу талаптарын қосқанда, оның барлық талаптарымен толыққанды танысып шығу керек.

Естеріңізге сала кетейік, Ұлттық Банк базалық мөлшерлеме бойынша келесі шешімді 2025 жылғы 10 қазанда жариялайды. Бұл шешім жеке тұлғалардың салымдары бойынша пайыздық мөлшерлемелердің одан арғы серпінін анықтауда бағыт-бағдар қызметін атқаратын болады.

Қазақстандағы инфляция 2025 жылғы тамызда 12,2% құрады, нәтижесінде инфляцияның ағымдағы деңгейі мен нарықта ұсынылатын сыйақы мөлшерлемелерінің арақатынасы теңгелік салымдар бойынша нақты табыстылықты қамтамасыз етеді. Ал ҚДКБҚ кепілдігінің болуына байланысты депозиттер жинақтарды сақтау және ұлғайту үшін сенімді және қолжетімді қаржы құралы болып қала береді.

ҚДКБҚ тағы да еске салады, кепілді өтемнің мөлшері салымның түрі мен валютасына тікелей байланысты. Сәйкесінше ол:

теңгелік жинақ салымдар (депозиттер) бойынша – **20 млн теңгеден;**

теңгедегі басқа да салымдар, олардың ішінде ағымдағы шоттар мен төлем карточкалары бойынша – **10 млн теңгеден;**

шетел валютасындағы шоттар, олардың ішінде ағымдағы шоттар мен төлем карточкалары бойынша – **5 млн теңгеден асырылмайды.**

Егер салымшының бір банкте әрқалай валютада әртүрлі бірнеше салымы бар болса, сол банк лицензиясынан айырылған жағдайда Қор әрбір салым бойынша белгіленген максималды кепілдік сомасын ескере отырып, салымшыға жиынтық кепілді өтем төлейді. Бірақ оның мөлшері 20 млн теңгеден асырылмайды.